

Пресс М. і Купер Р. визначають культуру споживання як процес домовленостей і творчості. Творчий бік процесу полягає у наданні товарам і послугам певної форми, створенні для них упаковок і розробці способів презентації, реклами тощо. Дизайнери створюють коди речей, "зчитування" яких може по-різному інтерпретуватися і трансформуватися. Завдання дизайнерів – зрозуміти, як люди конструюють змісти і значення створюваних ними предметів, і яким чином у споживачів формуються нові враження. У цьому сенс досягнення домовленостей. Означене вказує на необхідність принципового перегляду дизайну як професійного виду діяльності загалом.

Висновки. У сучасних умовах культура й економіка тісно переплетені та взаємопов'язані, а споживання – це дещо більше, аніж засіб задоволення функціональних потреб, оскільки сучасники прагнуть емоційних, чуттєвих і експресивних вражень від товарів і послуг, які споживаються. Як професійний вид діяльності, дизайн кодує в товарах і послугах символічні значення й інтерпретації, які в процесі декодування різними групами споживачів набувають різноманітних культурних змістів. Отже, культура споживання – це враження від дизайну, яке поєднує виробництво із споживанням, а професіонала-дизайнера – з творчо мислячим споживачем. Процес створення дизайну вражень, перетікаючи у процес споживання, збагачується не тільки варіантами осмислення, емоційного переживання, але й фізичного втілення. А це означає, що дослідження в дизайні, одягу зокрема, переміщуються з площини гуманітарних наук у площину соціальних, психологічних, економічних, маркетингових й інших сфер людського пізнання, що вказує напрями подальших досліджень.

Література

1. Пригорницька А.А. Естетосфера сучасного дизайну : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. фіз.-мат. наук: спец. 09.00.04 "Філософська антропологія, філософія культури" / А.А. Пригорницька. – К. : Вид-во КНУ ім. Т.Г. Шевченка, 2005. – 18 с.
2. Fashion-бізнес: теорія, практика, феномен / под ред. Николи Уайт і Йена Гриффитса : пер. с англ. А.Н. Поплавская; науч. ред. А.В. Попова. – Минск : Изд-во "Тревцов Паблшер", 2008. – 272 с.
3. Кавамура Ю. Теория и практика создания моды / Юний Кавамура : пер. с англ. А.Н. Поплавская; науч. ред. А.В. Лейбсак-Клейманс. – Минск : Изд-во "Тревцов Паблшер", 2009. – 192 с.
4. Козлова Т.В. Стиль в костюме XX века : учебн. пособ. / Т.В. Козлова, Е.В. Ильичева. – М. : Изд-во МГТУ им. А.Н. Косыгина, 2003. – 160 с.
5. Лагода О.М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця XX – початку XXI століття : дис. ... канд. мист.: 17.00.07 "Дизайн" / О.М. Лагода. – Харків : Вид-во ХДАДМ, 2007. – 187 с.
6. Кондратьева К.А. Дизайн и экология культуры / К.А. Кондратьева. – М. : Изд-во МГХПУ им. С.Г. Строганова, 2000. – 105 с.
7. Вайнштейн О. Конспекты с конференции / О. Вайнштейн // Теория моды: Одежда. Тело. Культура; Новое литературное обозрение. – осень. – 2007. – № 5. – С. 250-263.
8. Пресс М. Власть дизайна: Ключ к сердцу потребителя / Майк Пресс, Рейчел Купер : пер. с англ. А.Н. Поплавская; науч. ред. Б.П. Буландо. – Минск : Изд-во "Тревцов Паблшер", 2008. – 352 с.

Лагода О.Н. На "границы" дизайна: критериальные оценки и контуры понятия "дизайн впечатлений" в контексте культуры потребления

Рассмотрены проблемные вопросы, связанные с процессом создания продуктов, их рекламы, функционирования и потребления. Указывая на особенности кодирования и декодирования товаров в процессе их создания и потребления, очерчены характеристики понятия "дизайн впечатлений" как направления в развитии и исследовании дизайна в современных условиях.

Ключевые слова: дизайн-процесс, культура потребления, экономика впечатлений, эмоциональный дизайн.

Lagoda O.N. On "verge" of design: criterion estimations and contours of concept "Design of the impressions" in the context of culture of consumption

An author examines the problem questions, related to the process of creation of products, their advertisement, functioning and consumption. Specifying on the features of encryption and decoding of commodities in the process of their creation and consumption, descriptions of concept "Design of the impressions" as directions are outlined in development and research of design in modern terms.

Keywords: design-process, culture of consumption, economy of the impressions, emotional design.

УДК 674

Аспір. В.О. Лучинський¹ –

Львівська національна академія мистецтв

КУХНЯ-ТРАНСФОРМЕР: ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ІНТЕР'ЄРНОГО ПРОСТОРУ

Проаналізовано останні дослідження і публікації з проблем використання меблів-трансформерів в обмеженому просторі. Виділено два основні типи кухонь-трансформерів: автоматизовані і механічні, та їх функціонування в обмежених інтер'єрних просторах. Розглянуто сучасні тенденції у розробленні кухонь-трансформерів світовими виробниками, зокрема виділення ними пристінної та острівної групи меблів. Визначено головні переваги від використання меблів-трансформерів під час проектування інтер'єрного простору кухні.

Ключові слова: кухня-трансформер, типологія, автоматизовані кухні-трансформери, кухні-"робінзони", механічні кухні-трансформери, конструкція

Постановка проблеми. Сучасність диктує свої правила: міста ростуть, площі квартир зменшуються, крім того, у збудованих багатоповерхових будинках радянської доби відведено доволі малу площу для кухні, у зв'язку з цим виникає потреба у компактних багатофункціональних меблях. Цю проблему вирішують кухні-трансформери, доцільне функціонування яких потребує ґрунтового аналізу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Меблі-трансформери з'явилися ще в XVII ст. М.І. Канева у своїх працях торкнулась історії меблів-трансформерів, навівши паралелі з прототипами сучасності [1]. Автори посібника "Трансформация мебели" І.С. Буров, М.В. Морозкін, А. Новиков також висвітлюють тему проектування меблів-трансформерів [2]. Свій варіант функціонування таких меблів пропонує польський автор Ян Шиманський. У своїй книзі він розглядає різноманітні варіанти таких меблів і можливості їх комбінацій, проте зовсім не висвітлює конструктивних рішень та не торкнувся класифікації конструктивних вузлів [3]. Однак, не зважаючи на значні дослідження цієї проблематики, вчені не розкривають або згадують лише поверхово тему меблів-трансформерів, призначених для кухні, не торкаються проблематики їх використання в сучасному дизайні.

Згадані автори не надали в своїх працях інформації про класифікацію конструктивних рішень, а лише торкнулись загального опису виготовлення та історії розвитку.

¹ Наук. керівник: доц. Л.І. Цимбала, канд. мистецтвознавства

Мета роботи. Метою наукового дослідження є визначення можливостей оптимального планування робочого місця кухні за рахунок функціонування комплексних меблів-трансформерів та їх естетичного звучання в інтер'єрі.

Виклад основного матеріалу. Сучасні меблі-трансформер є зручним і практичним варіантом оформлення інтер'єру. При цьому цікаво, що здатність до зміни в габаритах і призначенні меблів стає дуже актуальною тенденцією меблевого ринку: до неї прагнуть практично всі відомі світові виробники. Багато хто з нас відчуває проблеми малої площі кухні. Основні вимоги, що ставляться до дизайнерів у плануванні робочого місця на кухні – це зберегти відчуття простору і комфорту, можливість використання площі як для приготування їжі, так і для відпочинку. Таким чином, необхідно щоб кухонний простір вмещав у собі всі потрібні полиці, шафи і скриньки. Для багатьох сімей кухня, до всього іншого, є так само місцем для споживання їжі. Звідси виникає необхідність розмістити на одній невеликій площі ще й обідній гарнітур.

Справжньою знахідкою для малих кухонь є кухні-трансформери, також такі меблі стають об'єктом віталень у сучасному дизайні. Вони можуть розташовуватися як біля стіни, так і в центрі приміщення. Існують два типи моделей: автоматизовані і механічні. Їх об'єднує одне – можливість "переставити меблі" або висунути стіл "нізвідки" за лічені хвилини. Розглянемо їх детальніше.

Автоматизовані кухні-трансформери серійно випускають лише кілька відомих виробників. Варто зазначити, що практично всі гарнітури представлені на ринку у вищому ціновому сегменті. Зазвичай, це технічно складні кухонні меблі, які обладнані механізмами з електричним приводом. З їх допомогою висуваються або, навпаки, ховаються під фасадом або стільницею додаткові робочі поверхні, шафи, кухонні мийки і витяжки. Перелічимо переваги таких конструкцій: по-перше, це допомагає заощадити місце в приміщенні, по-друге, робить процес приготування і прийому їжі більш зручним. Нарешті, ці модні кухні підійдуть господарям кухні, поєднаної з вітальною, які хочуть мати "нетрадиційний" гарнітур. У "закритому" стані всі традиційні атрибути кухні (мийки, змішувачі, варильна панель) заховані, приміщення виглядає як житлова кімната. Але досить натиснути непомітну кнопку, і меблі починають рухатися, відкриваючи всю свою "начинку". Існують такі нестандартні кухні, в яких ховається лише частина обладнання. Інший варіант – високотехнологічні кухні, де в різних положеннях одна і та сама площа грає роль то робочої поверхні, то обіднього стола.

Кухні-"робінзони". Нестандартні кухні дають змогу по-новому організувати кухонний простір. Найбільш популярні серед них сучасні "острівні" кухні. Розташовуються такі модулі в центрі приміщення. У "зібраному" стані багатофункціональний острів займає небагато місця, проте його можна "розкласти". За відповідною командою з дистанційного пульта управління або панелі керування, що розташовується на самому модулі, з нього висувається панель плити, обідній стіл, мийка, витяжка або інше обладнання.

Нестандартні кухні "острівного" типу дають змогу по-новому організувати простір. Зазвичай, вони мають рухому стільницю або висувається робочу зону. Як приклад, на рис. 1 зображено модель "Essential" виробництва фабрики Toncelli. Це сучасний кухонний гарнітур, особливістю якого є те, що при натисканні на кнопки під стільницею електричний механізм зрушує її, відкриваючи робочу поверхню з

нержавіючої сталі. Робоча поверхня обладнана фотоелектричними давачами, що зупиняють рух стільниці, якщо на конфорках встановлений кухонний посуд. Робоча поверхня обладнана мийками і знімними змішувачами (при включеній воді топ не закривається). У шафу можна вмонтувати побутову техніку.

Рис. 1. Модель Essential від фабрики Toncelli [5]

На рис. 2 зображено кухню-трансформер від німецької фірми Modern Art DE LUXE, Allmilmoe, яка складається з пристінної групи та острівної. Острівна частина має розсувну стільницю, а пристінна, за необхідності, може ховатись за розсувними дверцями.

Рис. 2. Кухня-трансформер від фірми Modern Art DE LUXE, Allmilmoe [5]

Поєднати в собі кухню і обідній стіл – ідея не нова, але цей варіант, що запропонували дизайнери Міхаель Шергер та Деніс Кулаг, по-своєму оригінальний, оскільки таку кухню можна використовувати як в житловому приміщенні, так і в офісі чи конференц-залі. Полиці, що висуваються, вбудовані шафи – все продумано для економії обмеженого простору. Додатково в кухню вбудовані цифрові гаджети, що дають змогу готувати їжу з допомогою сучасних технологій. У висувних модулях, що значно економлять займаний цими меблями простір, ховаються раковина, посудомийна машина, бокс для відходів, ящики для посуду та інші корисні речі. Кожне з восьми місць за цим оригінальним столом обладнане сенсорним екраном, на якому можна продивитись меню, а так самому зробити замовлення. Сегменти столу є розбірними, тому є можливість змінювати величину столу.

Окрім того, в конструкції кухні є персональні ящики, які можна використовувати для зберігання будь-яких предметів або для тимчасового складання в них брудного посуду при швидкій зміні страв, це дає змогу зекономити час, необхідний для прибирання брудного посуду.

На відміну від автоматизованих кухонь, які здебільшого створюють на основі одної форми, то механічні трансформери пропонують як окремі модулі, так і моноблоками, що складаються з різних модулів і мають здатність розбиратися, змінювати форму чи компактно ховатися. Зазвичай, ці нестандартні кухні дають змогу висунути або приховати обідній стіл, полиці, змінити висоту робочої поверхні, щоб за нею було зручно сидіти і споживати їжу, приховати об'єми для кухонного начиння чи мийку з кухонною плитою. До складу механічної кухні входять окремі модулі-трансформери: настінні шафи, що обертаються, столи, висота яких визначається довільно, тощо. Їх можна включити до складу гарнітури або придбати як окремих повноцінний гарнітур. Прикладом таких меблів є модульна кухня-трансформер, яку розробили німецькі дизайнери Крістіан Лаас і Норман Еберг (рис. 3).

Рис. 3. Модульна кухня-трансформер [6]

Така модульна кухня-трансформер у складеному вигляді займає всього 1 м^2 та може слугувати обіднім столом. Але, як це не дивно, у цій кухні є і духовка шафа і електроплита, мийка, холодильник і місце для зберігання різних кухонних і столових приладів.

Ще одним незвичайним дизайнерським рішенням стала кухня-трансформер, що обертається і займає площу лише $1,8 \text{ м}^2$. Модулі цієї кухні здатні обертатися на 360 градусів. У цій кухні можна розмістити все необхідне приладдя, аж до посудомийної машини. Компактний дизайн таких меблів зробить будь-який простір кухні не тільки просторим, але і естетично наповненим. Ще одну мінімалістичну за розмірами кухню запроектували дизайнери Роберт Шеріот і Улріх Кох. Модульна кухня-трансформер у складеному вигляді займає теж 1 м^2 . Зроблена вона у

вигляді куба, який чудово підлаштовується до потреб господарів. Ергономічність такої кухні досягається за рахунок мобільності необхідних блоків. Вказаний зразок може стати альтернативою традиційним кухням. Згідно з думкою про те, що кухня повинна бути зручною для того, хто в ній працює, а поняття "зручний" у різних людей може різнитися, дизайнери Роберт Шеріот і Улріх Кох розробили модульну персоналізовану кухню-трансформер.

У зібраному вигляді кухня має форму куба, що займає простір об'ємом однієї кубічної метри. Куб легко розгортається в просторі кухні і здатний набирати інших форм для різних потреб. Ще одним новаторським рішенням є кухня-трансформер від дизайнерів Альбрехта Сегера і Мартіна Клінке, яку вони назвали "зберемося разом". Така кухня максимально адаптована до потреб своїх користувачів. Вона здатна трансформуватися в три стани: "маленький", "середній" і "великий". Так само, в цю кухню можливо вбудувати маленькі стільчики.

Багато всесвітніх дизайнерів проектують кухню майбутнього, що складається з рухомих систем, здатних змінювати свій вигляд залежно від ситуації і одночасно виконують безліч функцій. У зв'язку з цим з'являється чимало проєктів, які поки чекають свого втілення. Серед них і суперкомпактні кухні, що "розгортаються" в гарнітурі, і меблеві комплекти, в яких кожен елемент може змінювати своє місце і навіть збірні і розбірні моделі, призначені для любителів змінювати місце проживання. Судячи з усього, з кожним роком таких нововведень буде виникати дедалі більше, і можливо, традиційна "нерухома" кухня скоро стане для нас символом минулого. Дедалі більше дизайнерів по всьому світу звертаються саме до таких видів меблів, вважаючи що за ними майбутнє.

Висновки. Аналіз наукових джерел дає змогу виділити два основні типи меблів-трансформерів для кухні: автоматичні та механічні. Перший тип меблів є моноблоком, елементи якого приводяться в дію за допомогою електричного механізму. Їх функціонування дає змогу: по-перше, оптимально використати простір приміщення, а по-друге, зберегти відчуття комфорту. Переваги механічних – це багатофункціональність та збереження робочого простору, вони мають декілька видів конструкцій: моноблок з окремих модулів, модульні системи, а також можуть бути окремими елементами загального гарнітуру.

Використання таких видів меблів-трансформерів дає змогу по-новому підійти до проектування кухні загалом. Адже меблі-трансформери завдяки практичності своїх конструкцій є зручними у використанні, компактними, гармонійно вписуються в інтер'єр приміщення. Безумовні переваги – це гранична функціональність та оптимальне використання робочого простору. Оскільки меблі-трансформери такого типу почали з'являтися досить недавно, вони потребують подальшого дослідження.

Подальший напрям дослідження. Актуальність проблеми передбачає подальше продовження дослідження в цьому напрямку, зокрема щодо проектування меблів-трансформерів для кухні відповідно до ергономічних вимог.

Література

1. Канева М.И. Мебель трансформер. Исторические прототипы интерактивной мебели будущего / М. Канева. – М. : Изд-во "Ноосфера", 2007. – 128 с.
2. Буров И.С. Трансформация мебели / И.С. Буров, М.В. Морозкин, А.П. Новиков. – М. : Изд-во "Эксмо", 2005. – 302 с.

3. Szymanski J. Książka o mieszkaniu / Jan Szymanski. – Warszawa : Wyd-wo związkowe CRZZ, 1970. – 300 с.
4. Обеденный стол для маленькой кухни. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.liveinternet.ru/users/4660428/post208689216/>
5. Черняк А. Что в моде: кухни-трансформеры. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.4living.ru/items/article/kyhni-transformeri/>
6. "Умная" кухня для маленьких помещений от Kristin Laass и Norman Ebelt. [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.domvstile.com/blog/kitchens/363.html>
7. Кухня трансформер. [Электронный ресурс]. – Доступный с http://www.oneoflady.com/2011/08/blog-post_1429.html

Лучинский В.О. Кухня-трансформер: решение проблематики интерьерного пространства

Проанализированы последние исследования и публикации по проблемам использования мебели-трансформеров в ограниченном пространстве. Выделены два основных типа кухонь-трансформеров: автоматизированные и механические, и их функционирование в ограниченных интерьерных пространствах. Рассмотрены современные тенденции в разработке кухонь-трансформеров мировыми производителями, в частности выделение ими пристенной и островной группы мебели. Определены главные преимущества от использования мебели-трансформеров при проектировании интерьерного пространства кухни.

Ключевые слова: кухня-трансформер, типология, автоматизированные кухни-трансформеры, кухни-"робинзоны", механические кухни-трансформеры, конструкция.

Luchynskyy V.O. Kitchen-transformers: solution problems of interior

Recent researches and publications on problems of use furniture-transformers in a limited space are analyzed by the author. Author identified two main types of kitchen-transformers: automatic and mechanical, and its operation in limited interior spaces in this paper. The modern trends in the development of kitchens transformer by world producers are considered, in particular allocation by them wall and island groups of furniture. The main advantages of using furniture-transformers in the design of interior space kitchen are determined in the article.

Keywords: kitchen transformer, typology, automated kitchen transformers, kitchen "Robinson", mechanical kitchen transformers, construction.

УДК [377.44+37.036]:7.012

Ст. викл. З.Ю. Макара; магістр М.З. Кравець –
НЛТУ України, м. Львів

ВИВЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДИЗАЙНЕРА

Проаналізовано значення та особливості вивчення в процесі підвищення кваліфікації дизайнерів комп'ютерних технологій, зокрема тих програм з візуалізації, проектування та конструювання, які застосовують фахівці з дизайну у своїй роботі. Доступність і різноплановість сучасних графічних програм і редакторів допомагає дизайнерам розширити свою палітру інструментів у проектній роботі. Показано, що вивчення комп'ютерних технологій є важливим чинником підвищення кваліфікації дизайнерів.

Ключові слова: комп'ютерні технології, дизайн-освіта, підвищення кваліфікації.

Вступ. Сучасне суспільство в усіх сферах виробництва і суспільного життя потребує високопрофесійних спеціалістів. Це повною мірою стосується і такої динамічної галузі діяльності людини, як дизайн, яка має швидко реагувати на будь-які зміни технологій, культури, стилю життя тощо. Відповідно, і підготовка фахівців з дизайну має бути адекватною змінам у суспільстві [2].

Для успішної роботи дизайнеру-проектанту сьогодні необхідні глибокі знання спеціалізованих комп'ютерних програм, графічних редакторів і систем ав-

томатизованого проектування. Навчальна програма підготовки дизайнерів передбачає загальне ознайомлення з деякими програмами, проте для успішної практичної роботи необхідне їх подальше поглиблене вивчення. Як свідчить практика, випускники вищих навчальних закладів не завжди виявляються сповна підготовленими до використання комп'ютерних технологій у різних ситуаціях своєї професійної діяльності [3]. Значною мірою це можна пояснити тим, що комп'ютерна графіка є відносно молодого наукою, а її впровадження в освітній процес відбувається лише в останні три десятиліття.

Мета роботи – проаналізувати значення та особливості вивчення в процесі підвищення кваліфікації дизайнерів комп'ютерних технологій, зокрема тих програм з візуалізації, проектування та конструювання, які застосовують фахівці з дизайну у своїй роботі.

Основна частина. Сьогодні комп'ютерні технології стають складовою частиною професійної підготовки дизайнерів, рушійною силою самого процесу проектування. Комп'ютерна графіка є могутнім засобом у руках творчої людини. Доступність і різноплановість сучасних графічних програм та редакторів допомагає дизайнерам розширити свою палітру інструментів у проектній роботі. Основні завдання щодо професійної підготовки і вдосконалення фахівців, які визначають сучасні авторитетні школи дизайну, стосуються розвитку у них навичок і вмінь до використання комп'ютерних технологій для розроблення та подачі дизайнерської ідеї, а також готовності до самоосвіти.

Вивчення комп'ютерних технологій у дизайн-освіті – це поетапний процес, який можна розглядати як систему певних видів діяльності, виконання яких стимулює дизайнера до отримання нових знань і вмінь. В.Ф. Прусак, аналізуючи діяльність вищих навчальних закладів, виявив типові труднощі у підготовці фахівців із дизайну, а саме: невідповідність змісту дизайн-освіти вимогам сучасного виробництва (переважає теоретична підготовка, слабка фундаментальна, образотворча складова змісту); недостатню увагу до розвитку інноваційних форм і методів професійного навчання та його навчально-методичного забезпечення тощо. На його думку, основними недоліками в процесі підготовки дизайнерів є низька професійна компетентність, недостатній рівень технічних умінь (естетичних смаків) і практичних навичок роботи, розрив між загальнохудожньою та спеціальною підготовкою, порушення наступності у навчанні [5].

Дослідження з професійної підготовки студентів-дизайнерів у процесі навчання комп'ютерній графіці здійснила російський дослідник О.В. Ареф'єва. Вона встановила, що комп'ютерні технології сприяють вдосконаленню професійної підготовки майбутніх дизайнерів та підвищенню їх кваліфікації. Знання та вміння, отримані під час вивчення курсу комп'ютерної графіки, сприяють більш точному вираженню дизайнерської ідеї [1].

З метою визначення реального стану обізнаності практикуючих дизайнерів комп'ютерними програмами в їх фаховій роботі ми провели опитування спеціалістів, які працюють у сфері дизайну [3]. За результатами опитування було встановлено, що добрі знання комп'ютерних технологій сприяють якості та ефективності роботи дизайнерів, більш точному вираженню дизайнерської ідеї. Усі опитані фахівці підтвердили необхідність підвищення власного рівня знань комп'ютерних технологій, зокрема комп'ютерних програм, оскільки постійно з'являються нові версії вже існуючих робочих програм і зовсім нові програми.